

Kansallinen kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus

Sauli Rouhinen, pääsihteeri

Ympäristöministeriö, Suomen kestävän kehityksen toimikunta

Kestävä kehitys on metapolitiikkaa – ohjeistaa muiden politiikkojen kehittämistä

- Kestävän kehityksen politiikkakehikko on määritelty YK:n politiikkaprosessissa, joka tarkoittaa politiikan päämääriä, tavoitteita ja keinoja huippukokouksissa:
 - Ympäristön ja kehityksen konferenssi Riossa 1992 (Rion sitoumukset: Rion julistus (27 periaatetta); Agenda 21 – 21. vuosisadan toimintaohjelma; puitesopimus ilmastonmuutoksen torjunnasta; biodiversiteettisopimus ja metsäperiaatteet (ja aavikoitumissopimus)
 - YK:n kestävän kehityksen erityisistunto 1997 (Rio+5)
 - Johannesburgin kestävän kehityksen huippukokous 2002 (Johannesburgin julistus ja toimeenpano-ohjelma JPOI)
 - **Rio+20 kesäkuussa 2012. (Vihreä talous kestävän kehityksen ja köyhyiden poistamisen politiikkakehikossa)**

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA
FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Kestävä kehitys?

Ekologinen kestävyys; luontopääoman hoito, luonnon monimuotoisuus. Tavoitteena ekosysteemien palautumiskyky (resilienssi) ja ekosysteemipalveluiden tuottokyky (mm. terveyttä edistävät ympäristöt)

Taloudellinen kestävyys; Ihmisen tekemän ja finanssipääoman ylläpito ja vahvistaminen. Tavoitteena resurssitehokkuus, talouden ylläpitotehokkuus ja palvelutehokkuus

Kestävän kehityksen "kuutio", jonka sisällä Poliitiikan tulisi toimia

Sosiaalinen (ja kulttuurinen) kestävyys/ihmisten hyvinvointi; Sosiaalisen ja inhimillisen pääoman vahvistaminen. Tavoitteena kaikkien yhteiskunta, yhteiskunnallinen tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus etujen ja taakan jaossa

SUOMEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMIKUNTA
FINLANDS KOMMISSION FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
FINNISH NATIONAL COMMISSION ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Kestävän kehityksen painoarvo tavoitteenasettelussa; kokonaisarvio 2009

- Kestävän kehityksen painoarvo on hyvin toimiala/hallinnonala riippuvainen. Niillä toimialoilla/hallinnonaloilla, joilla kestävän kehityksen teema-alueet kytkeytyvät laajasti toimi-alan/hallinnonalan keskeisiin substanssikysymyksiin, on kestävän kehityksen mukaiset tavoitteet nousseet joko hyvin keskeiseen asemaan (esim. metsäpolitiikka) tai näkökohtien painoarvo on kasvanut (esim. liikennepolitiikka).
- Kun kestävää kehitystä tarkastellaan laaja-alaisena kaikkea toimintaa horisontaalisesti ohjaavana periaatteena voidaan kestävän kehityksen todeta jääneen näkökulmana muiden hallinnon kehitystä ohjaavien strategioiden varjoon (vrt. tuottavuusohjelma tai alueellistaminen). Kestävällä kehityksen strategialla ei ole ollut samaa konkretiaa eikä toisaalta samaa poliittista painoarvoa ja implementaatiomekanismia.

*Kestävän kehityksen strategian sisältöjen painoarvo on lisääntynyt hallinnossa mutta kestävän kehityksen strategian painoarvo ohjaavana instrumenttina on pikemminkin vähentynyt kuin lisääntynyt. Tämä johtuu siitä, että keskeisiä kestävän kehityksen teemoja ohjataan muiden strategioiden kautta ja kestävän kehityksen strategia saa sisältönsä sen ulkopuolelta ohjattavista päätöksenteon prosesseista. **Kestävän kehityksen strategian merkitys onkin nähty lähinnä prosessissa, jossa toimijoita on koottu keskustelemaan yhdessä kestävän kehityksen teemoista.***

KEHITYKSEN TOIMIKUNTA
FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Toimeenpano-ohjeisto noudattamatta (Hallituksen toimeksianto)

- Hallitusohjelman kestävän kehityksen linjauksen toimeenpano-ohjeiston neljästä tavoitekokonaisuudesta suurimmat ongelmat liittyvät johdon sitoutumiseen sekä kestävän kehityksen ohjelmien laadintaan.
- Vaikka erityisesti ympäristönäkökohdat ovat saaneet yhä korostetumman aseman myös ylimmän johdon agendalla, ei kestävän kehityksen strategia ole onnistunut lunastamaan paikkaansa poikkihallinnollisena toimintaa ohjaavana strategiana.
- Kestävän kehityksen strategiaa ei tunneta eikä sillä ole sellaista uskottavuutta, että se suuntaisi ylimmän johdon tavoitteenasettelua tai argumentaatiota.

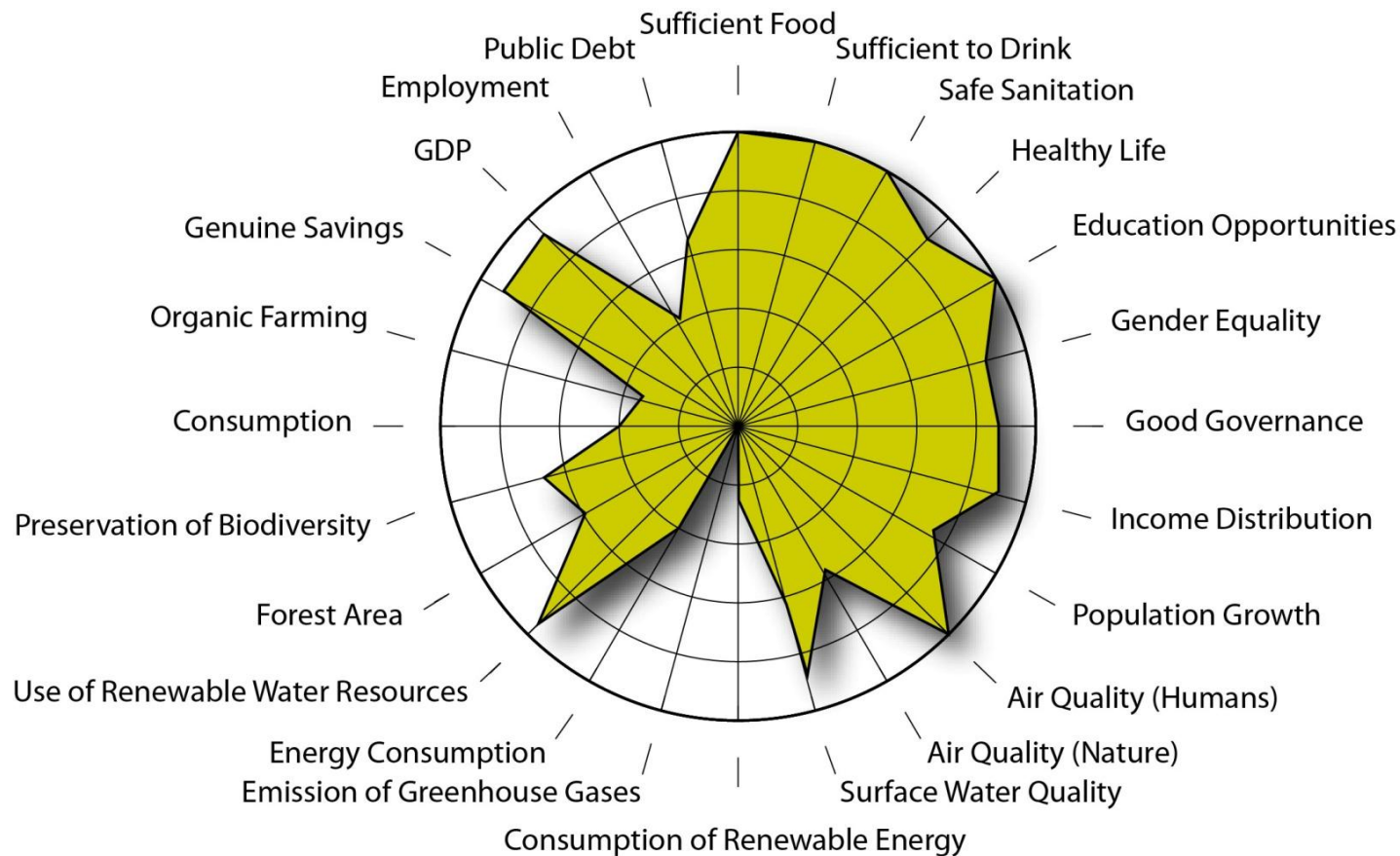
*Toimeenpano-ohjeistolla ei ole ollut käytännön painoarvoa.
Heikoimmin tavoitteet ovat toteutuneet ylimmän johdon
sitouttamisessa ja kestävän kehityksen ohjelmien laadinnassa
valtionhallinnossa.*

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA
FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

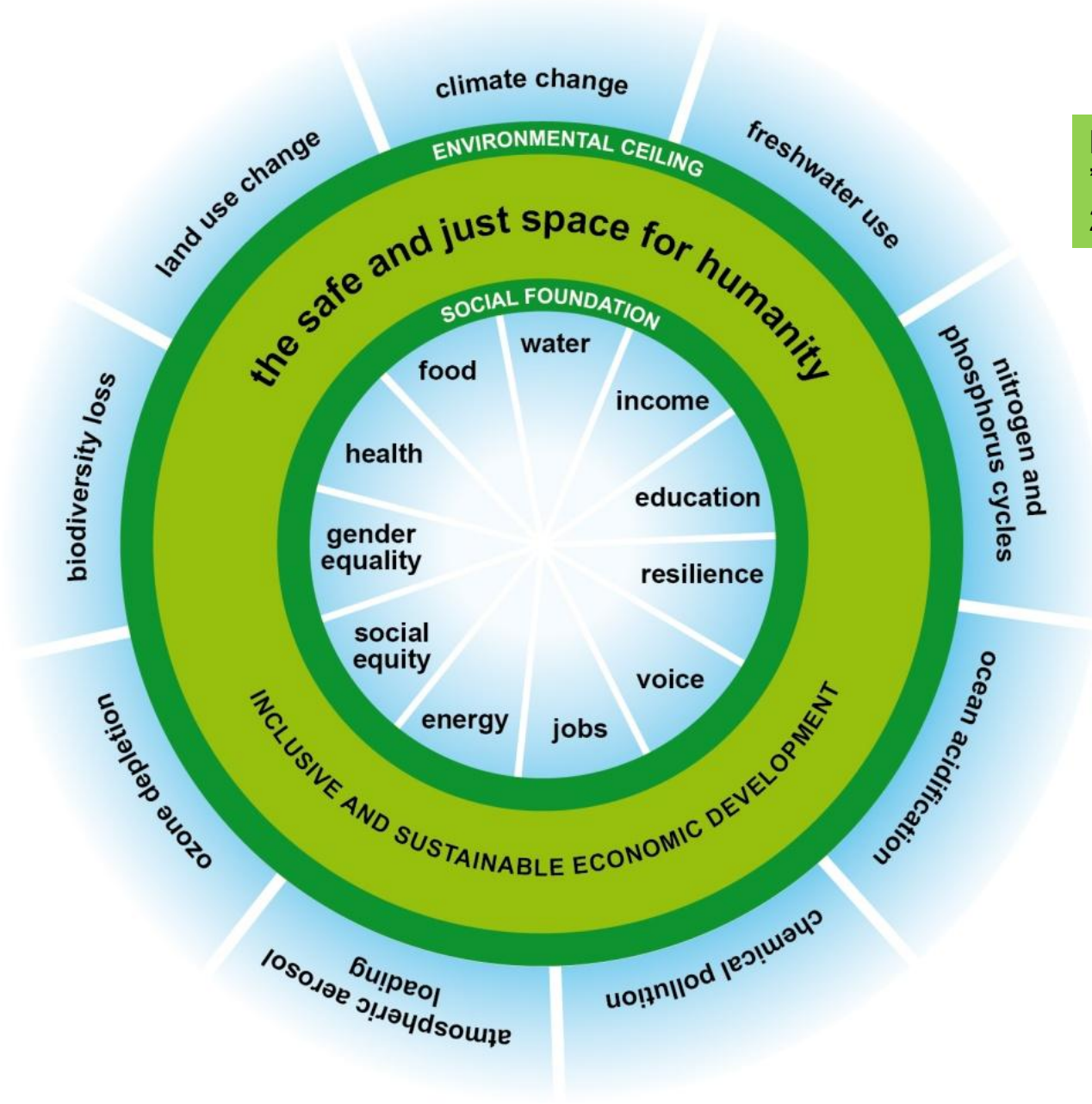
SUSTAINABLE SOCIETY INDEX – Suomi

Indikaattorien arvot 2010 (erilaisia graafisia esityksiä)
Suomi 5. kaikkiaan 151 maan joukossa

ESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA
FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Kestävän kehityksen
"donitsi", Raworth, Oxfam
2012

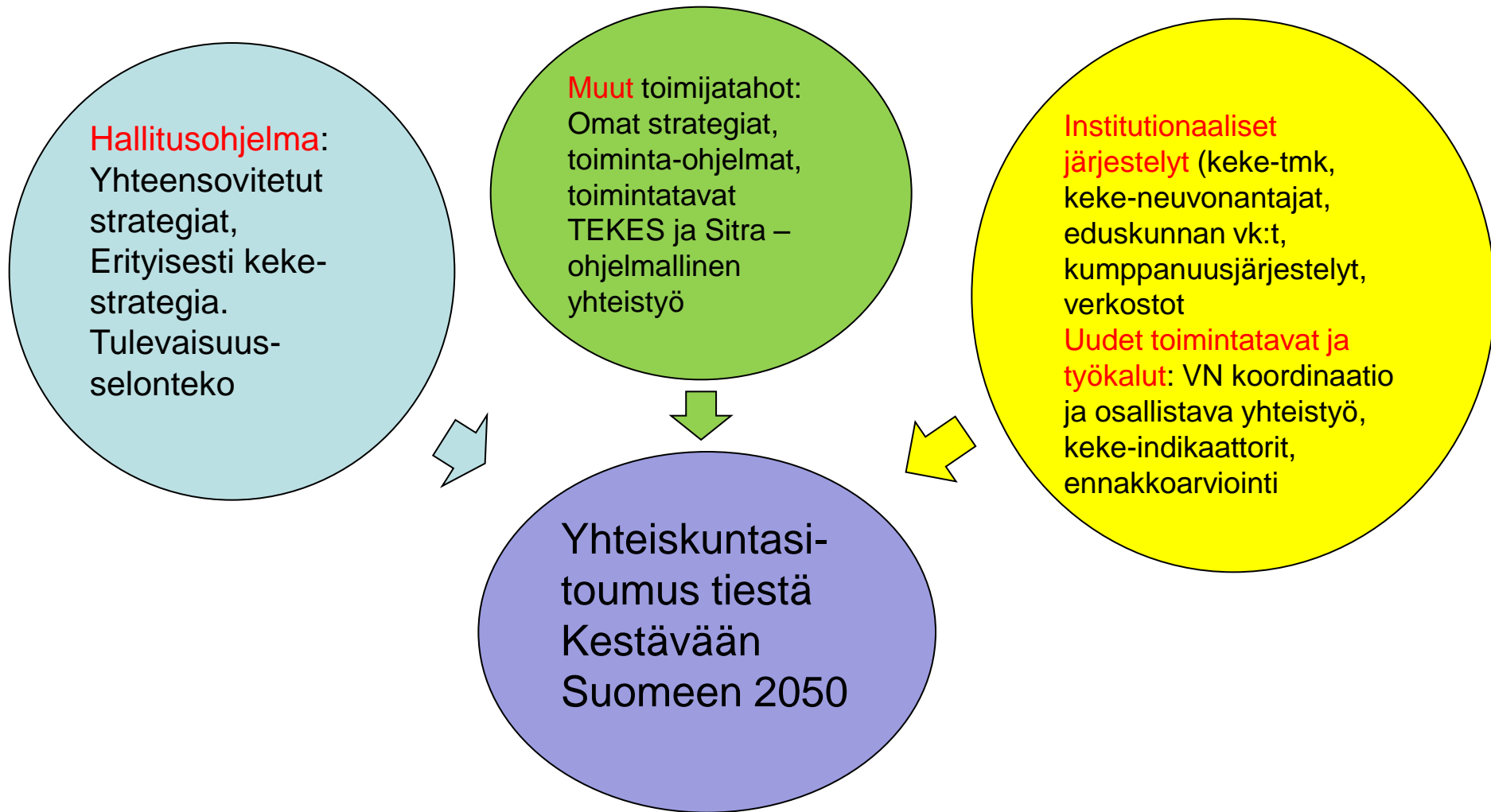

Kestävän kehityksen strategian uudistaminen ja yhteiskuntasitoumus

- Hallitusohjelma: strategia uudistetaan – mutta mitä se tarkoittaa?
- Rio+20 luo yleisen politiikkakehikön, joka on tulkittava ja käännettävä kansalliseksi politiikaksi
- Rion päätökset hallitusten välisiä sitoumuksia
- Kestävän kehityksen tuottavat hallitusten lisäksi myös muut toimijatahot – miten sitoutetaan yhteiseen visioon, päämääriin, tavoitteisiin ja toimiin?
- Yhtenä ratkaisumallina yhteiskuntasitoumus: hallinnon kestävään kehityksen tähtäävät strategiat, ohjelmat, politiikat + muiden toimijatahojen erilaiset sitoumukset

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA
FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Yhteiskuntasitoutumusprosessista, sen käynnistämisestä, kehyksestä ja laajuudesta päättää hallitus keke-tmk:ssa 6.6. käytävän keskustelun jälkeen

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA
FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Keskustelu etenemistavasta 6.6.2012

- Voidaanko ehdotetulla lähestymistavalla, kansallisella yhteiskuntasitoumuksella, tuottaa kestävän kehityksen politiikkaan kaivattua lisäarvoa, toiminnallisuutta ja vaikuttavuutta?
- Mitä sitoumus voisi käytännössä tarkoittaa a) hallinnossa, b) elinkeinoelämässä, c) kansalaisyhteiskunnassa?
- Miten valmisteluprosessin aikana varmistetaan kaikkien yhteiskunnan toimijoiden osallisuus ja omistajuus?

